

the first two years of life. The first year of life is the most critical period for the development of the brain.

The second year of life is the most critical period for the development of the brain.

The third year of life is the most critical period for the development of the brain.

The fourth year of life is the most critical period for the development of the brain.

The fifth year of life is the most critical period for the development of the brain.

The sixth year of life is the most critical period for the development of the brain.

The seventh year of life is the most critical period for the development of the brain.

The eighth year of life is the most critical period for the development of the brain.

The ninth year of life is the most critical period for the development of the brain.

The tenth year of life is the most critical period for the development of the brain.

The eleventh year of life is the most critical period for the development of the brain.

The twelfth year of life is the most critical period for the development of the brain.

The thirteenth year of life is the most critical period for the development of the brain.

The fourteenth year of life is the most critical period for the development of the brain.

The fifteenth year of life is the most critical period for the development of the brain.

The sixteenth year of life is the most critical period for the development of the brain.

The seventeenth year of life is the most critical period for the development of the brain.

The eighteenth year of life is the most critical period for the development of the brain.

The nineteenth year of life is the most critical period for the development of the brain.

The twentieth year of life is the most critical period for the development of the brain.

The twenty-first year of life is the most critical period for the development of the brain.

The twenty-second year of life is the most critical period for the development of the brain.

The twenty-third year of life is the most critical period for the development of the brain.

The twenty-fourth year of life is the most critical period for the development of the brain.

The twenty-fifth year of life is the most critical period for the development of the brain.



JOHN BERGER • **Leylak ve Bayrak**

Lilac and Flag

© 1990 John Berger

Bu kitabın yayın hakları Agencia Literaria Carmen Barcell, S.A.
aracılığıyla alınmıştır.

İletişim Yayınları 366 • Dünya Edebiyatı 76

ISBN-13: 978-975-470-548-5

© 1996 İletişim Yayıncılık A. Ş.

1. BASKI 1996, İstanbul

2. BASKI 2016, İstanbul

DIZI YAYIN YÖNETMENİ Murat Belge

KAPAK Suat Aysu

KAPAK RESMİ Jean-François Millet, “Kuş Yuvaları”, 1874

UYGULAMA Hüsni Abbas

DÜZELTİ Barış Özkul, Aysun Kara

BASKI Sena Ofset · SERTİFİKA NO. 12064

Litros Yolu 2. Matbaacılar Sitesi B Blok 6. Kat No. 4NB 7-9-11

Topkapı 34010 İstanbul Tel: 212.613 38 46

CILT Güven Mücellit · SERTİFİKA NO. 11935

Mahmutbey Mahallesi, Devekaldırımı Caddesi, Gelincik Sokak,

Güven İş Merkezi, No: 6, Bağcılar, İstanbul, Tel: 212.445 00 04

İletişim Yayınları · SERTİFİKA NO. 10721

Binbirdirek Meydanı Sokak, İletişim Han 3, Fatih 34122 İstanbul

Tel: 212.516 22 60-61-62 • Faks: 212.516 12 58

e-mail: iletisim@iletisim.com.tr • web: www.iletisim.com.tr

JOHN BERGER

Leylak ve Bayrak

Lilac and Flag

ÇEVİRENLER
Murat Belge - Taciser Belge



JOHN BERGER 5 Kasım 1926'da Londra, Hackney'de doğdu. Chelsea Sanat Okulu ve Londra Merkez Sanat Okulu'nu bitirdi. 1948-1955 arasında sanat tarihi ve sanat eleştirisi dersleri verdi. Bu yıllarda yazdığı sanat eleştirileri *New Statesman*'da yayımlandı. Resim bilgisi, gözlem gücü ve eleştiri yeteneğiyle öne çıkan ilk dönem yapıtlarını *Zamanımızın Bir Ressamı* (1955) başlıklı ilk romanı izledi. 1960'lar da yazdığı *The Foot of Clive* (*Clive'in Ayağı*, 1962) ve *The Corker's Freedom*'da (Mantarcının Özgürlüğü, 1964) İngiliz kent hayatının açmazları ve buhranları üzerine eğildi. 1972'de yayımlanan *Görme Biçimleri* ile kalabalık bir okur kitlesi kazandı. BBC tarafından televizyona uyarlanan *Görme Biçimleri*, Batı'nın kültürel estetiğine dair çarpıcı bir değerlendirme olarak klasikleşti. 19. yüzyıl Avrupası'nda geçen satirik romanı G. ile James Tait Black Memorial Prize ve Booker Prize (1972) ödüllerini kazanan Berger, 1970'li yıllarda İsviçreli yönetmen Alain Tanner'la beraber *La Salamandre* (1971), *The Middle of the World* (Dünyanın Ortası, 1974), *2000 Yılında 25 Yaşına Basacak Olan Yunus* (1976) vb. çeşitli senaryo metinleri yazdı. 1980'lerde "Onların Emeklerine" adlı meşhur üçlemesini meydana getiren yapıtları (*Domuz Toprak*, 1979; *Bir Zamanlar EUROPA'da*, 1987; *Leylak ve Bayrak*, 1990) ve *Picasso'nun Başarısı ve Başarısızlığı'nı* (1989) yayımladı. 2000'li yılları dünya ahvalini sanat ve estetiğin minimalist sorunlarından uluslararası politikanın "büyük" meselelerine uzanan kapsayıcı bir bakışla incelediği "My Beautiful" (Güzelim Benim, 2004), "Berger on Drawing" (Berger ve Resim Sanatı, 2005), "Meanwhile" (Bu Sırada, 2008), "Lying Down to Sleep" (Uyumaya Yatmak, 2010), *Bir Fotoğrafi Anlamak* (2013) gibi metinleriyle karşılaşan Berger *A'dan X'e* romanı ile (2008) bir kez daha Booker Ödülü'ne aday gösterildi. Berger, gerek İngiltere gerek Avrupa'da 20. yüzyılın en önemli sanat eleştirmenleri ve romancıları arasında kabul edilmektedir.

Katya ve Orestes için

İçindekiler

<i>Eski Aşk Şiiri</i>	9
Doğum.....	11
Yiyecek.....	13
Su.....	37
Ateş.....	47
Beton.....	63
Suç.....	83
Gökyüzü.....	97
Evlilik.....	119
Satış.....	153
Aranıyor.....	165
Sevgili Beden.....	173
Sorgu.....	185
Yolculuk.....	199

TEŐEKKÜR

Leylak ve Bayrak, son on beő yılımı alan ‘‘Onların Emeklerine’’ adlı üçlünün son kitabı. Bu uzun süre boyunca kitaplarımın editörlüğünü Tom Engelhardt yaptı. Sevgili Tom, beni yüreklendirdin, düzelttin ve destekledin. Teőekkür ederim.

Daha tek bir sayfanın yazılmamıő olduğu bir andan bugüne kadar, Amsterdam’daki Transnational Institute’ün desteği olmasaydı, belki de bu projeye giriőme cesaretini bulamayacaktım. Paulus Potterstraat ve Connecticut Avenue ve Saul Landau’daki herkese, teőekkürler.

Eski Aşk Şiiri

Samanda

göğün yeri sevmesinin

kokusu buram buram.

Sendin kaburgamdaki sızı

boşaltılan saman arabalarındaki

sancı.

Ölüler

doldurmuş bir kapı aralığını

ötenin manzarasıyla.

Sendin ev

sendin erik ağacının altında mum

sendin ebediyetim.

Doğum

Üç kelebek yükseliyor tarladan, yanan ateşten savrulan beyaz küller gibi. Biri geri dönüyor, az sonra biçeceğim yüksek otların üstünden uçup mavi bir çiçeğe konuyor ve kanatlarını açıyor. İki kanadında, aynı koyu kurşunî iz –kâğıt üstüne ucu yanık bir dalla çizdiğin izlerin kurşunîsi. Zsuzsa'yı düşünmeye başlıyorum– ya da belki o, beni düşünmeye başlıyor. İkinci bir kelebek alçalıyor ve örtüyor ilkinî; bu ikincisi Sucus. Bu ikisi, kanatları açık, rüzgârın açtığı bir kitabın dört yaprağı gibi titreşiyorlar. Ansızın Sucus uçup gidiyor. Ölmüşlerim şimdi yardımcı olsun bana. Zsuzsa kanatlarını kapıyor, kayıyor çiçekten aşağı ve az sonra biçmem gereken uzamış otların üzerinde uçan öbür ikisine katılıyor. Hepsi ni çok sevdim.